International Journal of Turkish Education and Training
Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Dergisi
Sayı/Volume: 1
Yıl/Years 1
ISSN:

Akademik Yazma Sürecine İlişkin Bir İhtiyaç Analizi

A Need Assessment StudyFor The Academic Writing Process

Mehmet Tok[1], Nuray Gönülal[2]

Özet

Zorlanılan bir dil becerisi olan yazma, yükseköğretimde öğrencilerin karşısına eleştirel, özgün ve akademik bir dil kullanmalarını gerekli kılan akademik yazma türü olarak çıkmaktadır. Akademik yazma türünün birçok kuralı içinde barındırması, uzun bir süreci içermesi, kullanılan dilin edebî ve günlük dilden farklı olması gibi nedenlerle öğretim üyeleri bazı zorluklar çekmektedir. Bu bağlamda araştırmanın amacı, öğretim elemanlarının akademik yazma sürecinde karşılaştıkları zorlukları ve akademik yazmaya ilişkin öğretim elemanlarının ihtiyaçlarını ortaya koymaktır. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması (casestudy) şeklinde desenlenmiştir. Çalışmanın katılımcı grubunu ÇOMÜ Eğitim Fakültesinde görev yapan 28 öğretim elemanı (Arş. Gör., Okutman) oluşturmaktadır. Veriler görüşme tekniği kullanılarak toplanmıştır. Araştırmanın bulguları öğretim elemanlarının "akademik dil kullanımı", "makale yazma" "giriş kısmının yazılması", "anlam bütünlüğünün oluşturulması", "veri toplama aşaması", "yayın kuruluşlarının maddiyata verdiği önem" ve "mesleki yoğunluk" temalarında zorluklar yaşadıklarını; "bilimsel araştırma yöntemleri dersinin niteliği", "akademik yazmanın bir ders olarak verilmesi" "yabancı dil eğitimi", "akademik yazmaya gereken önemin verilmesi" temalarında ihtiyaçlarının yoğunlaştığını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Akademik yazma, yazma süreci, akademik yazma sorunları, ihtiyaç analizi

Abstract

Writing, which is a difficult language skill, emerges as a kind of academic writing that requires students to use a critical, unique and academic language in higher education. Academicians experience some difficulties since academic writing has many rules, it requires a long process and the literary language used is different from daily language. In this context, the aim of this study is presenting the challenges faced by academicians in the academic writing process and determine the needs of them in regard with academic writing. The study was

[1] Yrd. Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, e-mail: mehmettok@comu.edu.tr.

[2] Y. Lisans Öğr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü

designed as a case study, which is one of the qualitative research methods. The population of the study includes 28 faculty members of Faculty of Education of CanakkaleOnsekiz Mart University (COMU). The data were collected by conducting interviews. According to the findings of the study, these faculty members experience difficulties in the themes of "the use of academic language", "writing articles", "writing the introduction", "maintaining the content integrity", "data collection", "financial concerns of the publishers" and "professional intensity". Furthermore, they need "the nature of scientific research methods course", "having academic writing as a course", "language education" and "giving importance to academic writing".

Keywords: Academic writing, the process of writing, academic writing problems, needs analysis

1. Giriş

Yazma becerisi, dört temel dil becerisinden biri olup, Ungan'a göre (2007: s.462) kendi içerisinde okuma, düşünme ve düzgün ifade etme becerilerini içeren, uygulaması zor bir eylemdir. Bunun sebebi olarak yazmanın, bireyin zihninde yapılandırdığı bilgileri inceleme, gözden geçirme, sorgulama, ilişkilendirme, kontrol etme gibi işlemlerle yeniden düzenlemelerine imkân sağlaması söylenebilir (İşeri ve Ünal, 2012). Dolayısıyla yazma becerisi, bireylerin hayatlarında zorlandığı bir iletişim aracı olarak yerini almaktadır.

Teknoloji kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte, yazma eylemi günlük hayatın hemen hemen büyük bir kısmında kullanılmaktadır (Tüzel ve Tok, 2013). Kısa mesaj yazma, sosyal medyada paylaşımlarda bulunma ya da yapılan paylaşımlara yorum yazma, günümüzde sıradan davranışlar haline gelmiştir. Yazma becerisi, hayatımıza bu kadar girmiş olmasına rağmen, bireylerden kurallara uygun, anlamlı bir bütün halinde yazmaları istendiğinde, birçok kişinin bu beceriyi sergileyemediği görülmektedir. Alan yazında yapılan bazı araştırmalar bireylerin "yazma becerisi"ni nitelikli bir şekilde sergileyemediğini ortaya koymaktadır (bkz. Tiryaki, 2012; Tok ve Ünlü, 2013; Topuzkanamış, 2015).

İlkokul yıllarından itibaren kompozisyon çalışmalarıyla başlayan, özellikle Türkçe derslerinde yapılan uygulamalar ile devam eden yazma çalışmaları, yükseköğrenime geçilmesiyle birlikte -özellikle de lisansüstü eğitimde- yerini akademik yazmaya bırakmaktadır**.** Çünkü lisans eğitimi ile

birlikte bireyler kendilerini yazdıklarından sorumlu tutmaya başlarlar. Bundan böyle bireylerden beklenen eleştirel, özgün, akademik bir dil kullanarak yazmalarıdır.

Akademisyenlerin akademik yazmayı farklı şekillerde tanımladıkları görülmektedir. Tok (2012, s. 56) akademik yazmayı, öğrencilerin (bireylerin) eleştirel bakma becerilerini sergiledikleri, fikirlerini etkili biçimde tartıştıkları ve ortaya koydukları, düşüncelerin farklı kaynaklardan yararlanılarak desteklendiği yazma çeşidi olarak ifade ederken; Bowker (2007) farklı bir yönden ele alarak, kural ve uygulama reçetesi, yazar tarafından oluşturulan özel bir tür olarak tanımlar. Bu tanımlar incelendiğinde akademik yazmada bireyin bu yazma türünün kendine özgü kurallarına dikkat etmesi, diğer türlere göre cümle yapılarına, fikirlerin organize edilmesine özen göstermesi, olaylara ve durumlara eleştirel bakması gerektiği söylenebilir.

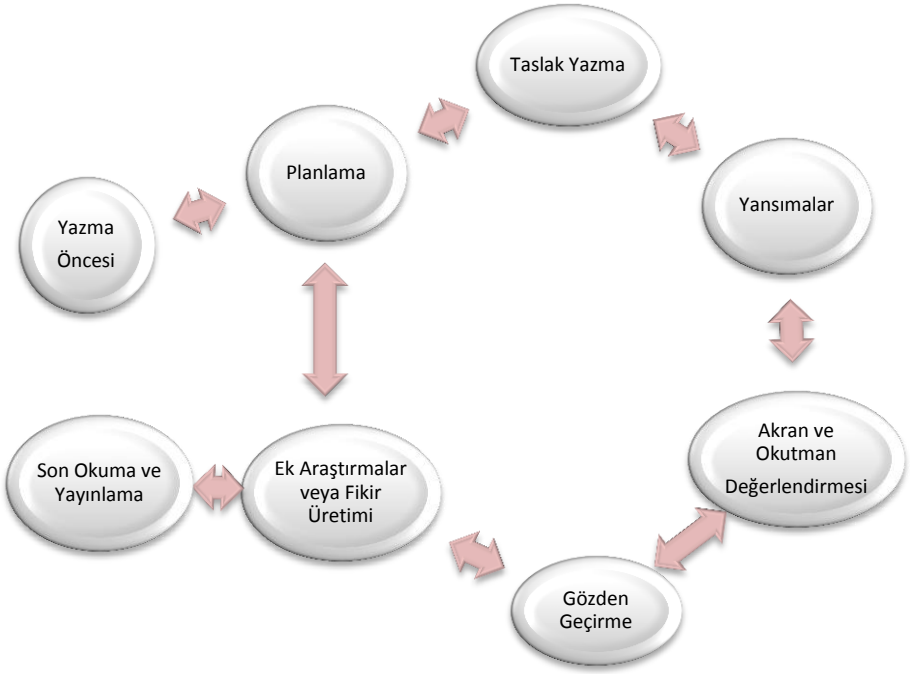
Akademik yazmanın kendi içinde bir takım kuralları vardır. Bu yazma çalışmalarında, söz sanatlarından uzak durmalı, düşüncelerini olabildiğince açık ifade etmeli, noktalama ve gramer kurallarına uyulmalıdır. Yazılmak istenen türün tür özelliklerine ve kendine özgü yapıların organizasyonuna dikkat edilmeli, düşüncelerini desteklemek için yayınlanmış eserlerden alıntı yapılmalıdır. Çünkü bireyler okur kalitesi yüksek bir kitleye hitap etmektedir, bu da yazarın yaptığı çalışmalarda düşüncelerini daha nitelikli bir içerikte ve biçimde sunmasını gerekli kılmaktadır.

Hitap edilen kesim, yazarların dilini ve üslubunu etkilemektedir. Bu sebeple akademik yazmada kullanılan dil ve üslup günlük hayatta kullandığımız dilden farklıdır. Çünkü bireyler araştırma yaptıkları konuları derinlemesine inceler, soyut ifadeler kullanır. Kesin yargılardan kaçınılan bu yazı türünde yazarın konusu dışındaki ifadelere, cümlelere yer verilmez (Tompkins, 2009). Akademik yazmada süreç, planlı bir şekilde ilerlemeli, yapılan araştırma konusu tüm unsurlarıyla irdelenmeli, aynı zamanda yapılacak olan yeni çalışmalara katkı sağlayacak nitelikte olmalıdır.

1.1 Akademik Yazma Süreci

Akademik yazmada süreç belirli aşamalarla gerçekleşir. Yazma sürecini Akyol (2013), "*hazırlık, taslak oluşturma, düzenleme, düzeltme, yayımlama*

ve paylaşım" olarak açıklamaktadır. Tompkins'e (1997) göre ise "*yazma öncesi hazırlıklar*", "*yazma ya da taslak hazırlama*", "*gözden geçirme*", "*düzeltme ve basım*" *ve "okuyucu kitlesiyle paylaşma"* olmak üzere beş aşamadan oluşmaktadır. Yazma süreci, yazan kişinin kişilik ya da bilişsel stiline, önceki deneyimlerine ve yazma işinin yapısına göre çeşitlendiğini dile getiren Murray (1985), yazma sürecini Şekil 1'de sekiz basamakta sıralamıştır:

Şekil 1. Akademik Yazma Süreci (Murray, 1985)

Akademik yazmada, yazma öncesi dönemin ayrı bir önemi vardır. Çünkü bu dönem, konunun fark edildiği, bununla ilgili notların tutulduğu kritik bir dönemdir. Murray'a göre yazmaya ayrılan zamanın %70'inin hazırlık aşaması olması gerekmektedir (Akt. Akyol, 2006). Bireyin araştırma yaparak bilgileri topladığı bu dönemde ayrıca farklı fikirler anlaşılmaya başlanır. Beyin fırtınası, serbest yazma gibi tekniklerle araştırma yapılacak konu üzerinde fikirler üretilir. Böylece araştırmacı konuya kısa ama önemli bir giriş yapar.

Planlama dönemi ise yapılan araştırmayla beraber fikirlerin organize edildiği, kümeleştirildiği ve fikrin ana hatlarıyla ortaya konduğu dönemdir. Başka bir deyişle, bu dönemde araştırmacı bir plan oluşturarak kendi yol haritasını çizer. Bilgiler arasındaki bağları kurmak amacıyla zihin haritaları oluşturarak düşünceler görselleştirilir. Yapılan planlama sayesinde araştırmacı, konunun dışına çıkmaktan kurtularak metnini tutarlık ilkesine bağlı olarak sürdürebilir.

Konu ile ilgili yeni düşüncelerin ortaya çıkarılmasından sonra bu düşüncelerin birbiriyle ilişkilendirilmesi ve belli bir düzene sokularak taslak oluşturulması gerekir (Coşkun, 2007). *Taslağın* oluşturulduğu dönemde fikirler ayrıntılı olarak ele alınır. Araştırmacı konuyu planlı bir şekilde yazarken, fikirlerinin değişip gelişebileceğini de göz önünde tutarak ilk yazımını gerçekleştirir. İlk yazma sürecinde yazarların belirli bir düzende çalışması, araya uzun zaman sokmaması metin tutarlılığı açısından dikkat edilmesi gereken hususlardır.

Yansıma döneminde birey yaptığı çalışmaları öncelikle kendisi dikkatlice incelemeli gerekli gördüğü kısımları silmekten çekinmeden yeniden düzenlemelidir. Bunun için kişinin kendi metnini birkaç günlüğüne soğumaya bırakması da tavsiye edilebilir. Çünkü yazar metni oluşturduğu ilk anda zihin okuması yapmak suretiyle metindeki bazı eksiklikleri göremeyebilmektedir. Murray (1987) yansıma aşamasında kişinin metnini değerlendirirken yanına bir akran ya da öğretmeni alarak da yapılabileceğini belirtir. Böylelikle metnin, farklı gözler tarafından eleştirel bir biçimde değerlendirilmesi sağlanmış olur.

Geribildirim akademik yazma sürecinde metne nitelik kazandırması bakımından öne çıkan bir basamaktır. Geribildirimi yapılan çalışmalar yazarın metne bakış açısını genişlettiği gibi yazarın metnin zayıf noktalarını görmesini dolayısıyla da yazarın akademik yönünü geliştirmesini sağlamaktadır. Metinde yeni fikirlere yer verilerek araştırma sürecinde *ek araştırmalar ve fikir üretimi* dönemi tamamlanmış olacaktır. *Son okuma ve yayınlama* dönemiyle araştırmacı yazıya son şeklini vererek araştırmasını alan yazına sunar.

Akademik yazmanın bu süreci içinde tez, makale vb. akademik metinlerin bölümlerine bağlı olarak araştırmacıların üzerinde durmaları

gereken önemli noktalar vardır. Akademik metinlerin kavramsal çerçeve, yöntem, veri analizi, bulgular ve yorum, tartışma, sonuç ve öneriler gibi bölümlerinin yazımında bilimselliğin yanında çalışılan alanın da belirlediği birtakım kurallar ortaya çıkabilmektedir. Bu bölümlerin yazımında araştırmacılar, araştırma yöntem ve teknikleri derslerinden ve kaynaklarından yararlanırken diğer yandan başta akademik danışman olmak üzere alanda çalışan uzman kişilere başvurmaktadır. Akademik metinlere ait bu bölümlerin nitelikli bir şekilde tamamlanabilmesi yazma süreci ile doğrudan ilgilidir. Planlama, taslak oluşturma, uzmanlardan dönüt alma işlemlerinin sürece dâhil edilmediği akademik metinlerde birçok sorunla karşılaşılması doğal bir sonuçtur.

1.2 Araştırmanın Amacı

Akademik yazma, birçok araştırmacı tarafından zorlanılan bir beceri olarak görülmektedir. Bu araştırmanın amacı, öğretim elemanlarının akademik yazma sürecine ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. Bu bağlamda şu sorulara cevap aranacaktır:

1.Öğretim elemanlarının akademik yazma sürecinde karşılaştıkları zorluklar nelerdir?

2.Akademik yazmaya ilişkin öğretim elemanlarının ihtiyaçları nelerdir?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Deseni

Bu araştırma, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması şeklinde desenlenmiştir. Yin'e göre (1984) durum çalışması, güncel bir olgunun kendi gerçek yaşam çerçevesi içerisinde derinlemesine çalışılmasına imkân veren bir araştırma desenidir (akt. Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu çalışmada üniversitede görev yapmakta olan öğretim üyelerinin akademik yazma konusunda yaşadığı zorlukların ve ihtiyaçlarının neler olduğu ortaya çıkarılmak istendiği için durum çalışmasının daha uygun olduğu düşünülmüştür. Durum çalışmaları kendi içerisinde farklı şekillerde ayrılmaktadır. Çalışma durum çalışmalarından "bütüncül tek durum deseni" olarak şekillenmiştir. Bütüncül tek durum deseni tek bir analiz birimi (bir birey, bir kurum, bir program, bir okul, vb.) araştırmasıdır.

2.2. Araştırmanın Katılımcıları

Araştırmanın katılımcı grubu amaçlı örneklem türlerinden ölçüt örnekleme göre oluşturulmuştur. Çalışmanın katılımcılarının, üniversite kadrosunda görev alması, 2 yıldan fazla görev süresi olması ve lisansüstü eğitim yapıyor olmaları ölçütlerini taşıyor olması gerekli kılınmıştır. Araştırmanın katılımcılarına ilişkin cinsiyet, görevlerine ilişkin dağılım Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Cinsiyet ve Görev Dağılımları

Kategoriler		**N**
Cinsiyet	Kadın	10
	Erkek	18
Görev	Okutman	6
	Araştırma Görevlisi	22
Toplam		28

Araştırma katılımcılarının görev yılı ve öğrenim durumuna ilişkin dağılımları Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların Görev Yılı ve Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımları

Kategoriler		**N**
Görev Yılı	1	-
	2	12
	3	8
	4	4
	5 ve daha fazla	4
Öğrenim Durumu	Yüksek lisans yapıyor	10
	Yüksek lisans bitti	6
	Doktora yapıyor	8
	Doktora bitti	4
Toplam		28

Araştırmanın katılımcı grubunda yer alan bireylerin akademik kurumlarda iki yıldan daha çok çalıştıkları ve hepsinin öğrenim olarak akademik bir süreçte olduğu dolayısıyla akademik yazma sürecini yaşadıkları görülmektedir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verilerinin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu teknikte, araştırmacı önceden sormayı planladığı soruları içeren görüşme formunu hazırlar. Görüşmenin akışına bağlı olarak değişik yan ya da alt sorularla görüşmenin akışını etkileyebilir ve kişinin yanıtlarını açmasını/ayrıntılandırmasını sağlayabilir (Türnüklü, 2000). Bu sebeple araştırmanın amaçları doğrultusunda hazırlanan sorular açık uçlu şekilde hazırlanmıştır.

Öncelikle konuyla ilgili literatür taraması yapılmıştır. Daha sonra öne çıkan sorunlar tespit edilerek başlıklar hâline getirilmiş ve bu başlıklara uygun olarak soru havuzu oluşturulmuştur. Sorular, alanında uzman olan öğretim üyesiyle paylaşılarak uygun görülmeyen sorular çıkarılmış ve sorular geliştirilerek oluşturulmuştur. Sorular hazırlanırken soruların olabildiğince açık, kolay anlaşılabilecek, açıklama yapmayı ve ayrıntılı yanıtlar vermeyi sağlayacak nitelikte olmasına dikkat edilmiştir. Hazırlanan görüşme sorularına bağlı kalınarak öğretim elemanlarıyla yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Görüşme esnasında verdikleri yanıtlar, kendilerinden izin alınarak, kayıt cihazı ile kaydedilmiştir.

2.4. Veri Analizi

Veriler, araştırma amacı doğrultusunda oluşturulan kişisel bilgi formu ve görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Araştırmada toplanan verilerin çözümlenmesinde "içerik analizi" tekniği kullanılmıştır. Bu teknikte temel amaç toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Akademik yazma sürecine ilişkin yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur.

3.Bulgular ve Yorum

3.1. Öğretim Elemanlarının Akademik Yazma Sürecinde Karşılaştıkları Zorluklar

Öğretim elemanlarının yazma sürecinde yaşadığı zorluklara ilişkin olarak öğretim elemanlarının görüşlerinin analizleri sonucunda "akademik dil kullanımı"(13), "makale yazma" (11), "giriş kısmının yazılması" (9), "anlam bütünlüğünün oluşturulması"(9), "veri toplama aşaması"(7), "yayın kuruluşlarının maddiyata verdiği önem"(6), "mesleki yoğunluk"(5), "danışmanla iletişim eksikliği"(5), "konu seçimi"(4), "plan yapma"(4), "araştırma ve okuma yapma"(4), "yöntem ve analiz" (3) olmak üzere 12 kategori ortaya çıkmıştır.

Akademik Dil Kullanımı

Araştırmacılar makale ve tez yazarken sık sık alanda kullanılan teknik terimlerin ve akademik kelimelerin kullanımında zorlandıklarını belirtmişlerdir. Araştırmacıların görüşmelerde yer alan ifadelerine bu durum şu şekilde yansımıştır:

"Yazarken kendimizin fark etmediği ancak başka biri okuduğunda birçok kelimenin günlük ya da edebi dildeki gibi kullandığımızı anlıyoruz." (K4)

"Hakemlerden gelen düzeltmelerde özellikle anlatımımı çok daha akademik yapmam gerektiğini anladım." (K21)

"Ben daha etkili olsun diye bazen benzetmeler, mecazlar kullanmak istiyorum ama uygun olmaz diye sürekli gitgeller yaşıyorum. Bu nedenle akademik dil kullanmak beni zorluyor." (K18)

Makale Yazma

Katılımcıların akademik anlamda zorluk yaşadığı diğer bir durum ise "alanla ilgili makale yazma"dır. Akademik metin türlerinden makale yazımı özellikle katılımcılar tarafından zorlanılan bir tür olarak ifade edilmiştir. Öğretim elemanları şu cümleleri kullanmışlardır.

"Alanla ilgili makale yazma beni en çok zorlayan unsur. Çünkü makale yazmayı önemli bir iş olarak görüyorum."(K9)

"Alanla ilgili birçok çalışmada kendimi biraz daha rahat hissetsem de makale yazarken genel olarak stresli oluyorum." (K21)

Giriş Kısmının Yazılması

Araştırmalarda çoğu zaman araştırmacıların birçok teknik kullandığı görülür. Giriş bölümü çalışmanın konusuna bağlı olarak farklı özellikler gösterebilir. Bu farklılıklar, araştırmacıların giriş bölümünü yazmakta zorlanmalarına neden olabilmektedir. Araştırmacıların, giriş bölümü yazımına ilişkin düşünceleri şöyle yansımıştır:

"En çok giriş kısmında zorlanıyorum. Literatür ile konuyu özetleyip ardından problem durumunu ortaya koyarken, o geçişi sağlamakta zorlanıyorum."(K9)

"Bazen yaptığım giriş, konuyu çok genelden aldığım için gereksiz olmuş şeklinde yorumlar alıyorum. Buna tam olarak nasıl karar vereceğimi bilemiyorum." (K12)

"Bu bölüm, bazen çok bilgi yığını haline gelebiliyor. Neyi çıkarmalı neyi vermeliyim çok sık beni zorluyor." (K16)

Anlam Bütünlüğünün Oluşturulması

Katılımcıların yaşadığı zorlukların başında makale, bildiri tez vb. yazıları kaleme alırken çok defa paragraflar arasında anlam bütünlüğünü oluşturmada zorlandıkları görülmüştür. Katılımcılar bu düşüncelerini şu cümlelerle ifade etmişlerdir.

"Çünkü bu yayınlardaki özellikle giriş bölümünde anlam bütünlüğünün ve paragraf akışının iyi olması kaliteli çalışma açısından önemli."(K1)

"Bazı hocalarımdan yazdığım bazı bölümlerin konunun farklı bir yönünü ele aldığı için çıkarılması gerektiğine ilişkin geri bildirim aldım." (K21)

"Araştırmada yazılan her şeyin konuyla ilgili olması gerektiğini bildiğim halde bazen bazı hoşuma giden atıfları kullanmak istiyorum." (K19)

Veri Toplama Aşaması

Öğretim elemanlarının yaşadığı bir diğer zorluk "veri toplama aşaması" olarak ortaya çıkmıştır. Yaşanılan bu zorluk araştırma yöntemini de etkilemekte

öğretim elemanlarını farklı yöntemlere itmektedir. Katılımcılar, bu zorluğu şu cümlelerle ifade etmişlerdir:

"En zor kısmı veri toplama aşamasıdır. Çünkü insanlar bu durumu kendilerine külfet olarak görmektedirler. Yardımcı olmak istememektedirler."(K8)

"Özellikle uygulamalı çalışmalarda resmi izin alınması ve bir okulda veri toplama süreçleri öğretmenlerin ve öğrencilerin bazı tavırları nedeniyle oldukça zor oluyor."(K21)

Yayın Kuruluşlarının Maddiyata Verdiği Önem

Katılımcılar, " yayın kuruluşlarının maddiyata verdiği önemi" akademik yazmanın bir diğer zorluğu olarak görmüşlerdir. Yaşanılan bu zorluk, yazma sürecinin bitimiyle başlayan rahatlığı olumsuz etkilediği görülmektedir. Öğretim elemanları, bu düşüncelerini şu cümlelerle ifade etmişlerdir:

"Bu hayatın içinde beni en çok zorlayan unsur akademik yayın yapan kuruluşların öncelikle paraya önem vermeleri."(K7)

"Kongrelere vb. katılımda maddi boyutu da ayrıca zorlayıcı olabiliyor."(K3)

Mesleki Yoğunluk

Katılımcıların çalışmalarını etkileyen bir diğer zorluk "mesleki yoğunluk" olarak karşımıza çıkmaktadır. Katılımcılar, iş yükünün ağır olması ve bölümde birçok işin kendilerine yaptırılması nedeniyle yoğunluk yaşadıklarını belirtmişlerdir. Öğretim elemanları bu durumu şu cümlelerle ifade etmişlerdir.

"Bizi hiçbir yönden geliştirmeyecek boş, angarya işlerin bize veriliyor olmasıdır. Bu da hem enerjimizi hem zamanımızı tüketmektedir. Aniden çıkan lüzumsuz işler çalışma disiplinimi de bir hayli bozmakta bölünmüşlük duygusuna kapılmama sebep olmaktadır."(K11)

"Ek ders ve diğer derslere girmekten akademik çalışma yapmaya zaman ayıramayan veya çok az ayırabilen kişiler var."(K2)

Danışmanla İletişim Eksikliği

Katılımcılar, tez, makale vb. yazarken danışmanın yol gösterici olmamasını zorluk olarak görmüşlerdir. Bu durumu şu cümlelerle ifade etmişlerdir:

"Danışman hocamızın bizi ara ara arayıp yapmamız gerekenler konusunda telkinlerde ve tavsiyelerde bulunması bizi hem motive edecek hem de işimizi kolaylaştıracaktır.(K5)

"Çevremde daha çok danışmanla diyalog konusunda sıkıntı yaşandığını görmekteyim. Bu konuda daha disiplinli bir sistemin oluşturulması gerektiğini düşünüyorum.(K4)

Konu Seçimi

Katılımcılar, araştırma yaparken konu seçiminde ve belirlenmesinde zorluk yaşamaktadırlar. Bazı öğretim elemanları araştırma konusu bulmakta zorlandıklarını bu sebeple bir konu üzerinde yoğunlaşamadıklarını şu cümlelerle ifade etmişlerdir:

"Akademik yazma sürecinde öncelikle yazılacak konunun seçiminin doğru yapılmasının en önemli ve en zor adım olduğunu düşünüyorum."(K4)

"En zor kısım bence konu seçimi ve bu süreçte izleyeceğiniz yolu belirlemek. Bu iki şeyi oturttuktan sonra gerisi bulmaca çözmek gibi diye düşünüyorum."(K6)

Plan Yapma

Her alanda olduğu gibi akademik yazma alanında da katılımcılar plan yapmanın zor olduğunu dile getirmişlerdir. İş yoğunluğundan kaynaklanan diğer etkenler araştırma yapılacak konuda planlamanın zorlaştığını şu cümlelerle ifade etmişlerdir:

*"Planlı hareket etmek karambole çalışmamak ama bu daha çok düzenli bir çalışma sistemi gerektirmekte."(*K17)

"Biz genel olarak milletçe planlı çalışma yapamıyoruz. Bu bence bizim bu konuda da en büyük zorluğumuz" (K28)

Araştırma ve Okuma Yapma

Konu ile ilgili yapılmış çalışmalar üzerinde araştırma ve okuma yapma, akademik yazmada en önemli aşamalardan biridir. Çalışmalarında literatür taraması, atıf ve alıntı yapmanın öneminin bilincinde olan katılımcıların bazıları, bu durumu akademik yazmada zorluk olarak görmüş ve bunu şu cümlelerle ifade etmişlerdir:

"Yani beni en çok zorlayan dediğim gibi okumak, bazen de araştırmak. Çünkü nerede araştırma yapacağımı nerelere bakabileceğimi tam bilemiyorum."(K14)

"Hazırlık aşaması en çok zorlar tabi ki. Proje, tez, makale yazarken bir ön hazırlık lazım, bilgi birikimi lazım."(K13)

Yöntem ve Analiz

Katılımcılar, araştırmalarının belli bölümlerinde zorluk yaşadıkları gibi "yöntem ve analiz" kısmında da zorluk yaşadıklarını ifade etmişlerdir:

"Yöntem ve analiz kısmında zorlandığım oluyor en çok." (K23)

"Çok defa yazma sırasında yöntem kısmı beni zorluyor ve sürekli yardıma ya da birilerine danışmaya ihtiyacım oluyor." (K22)

3.2. Akademik Yazmaya Yönelik Öğretim Elemanlarının İhtiyaçlarına İlişkin Bulgular ve Yorum

Öğretim elemanlarının yazma sürecinde yaşadığı ihtiyaçlara ilişkin olarak öğretim elemanlarının cevaplarının analiz sonucunda "literatür taramasının yeterliliği"(14), "dil eğitimi"(8), "bilimsel araştırma yöntemleri dersinin niteliği"(6), "akademik yazmanın bir ders olarak verilmesi"(6), "akademik yazmaya gereken önemin verilmesi"(4), "akademik teşvikin arttırılması"(4) ve" danışman katkısı"(3) olmak üzere 7 kategori ortaya çıkmıştır.

Literatür Taramasının Yeteri Kadar Yapılması

Akademik yazmaya yönelik ihtiyaçların başında literatür taraması ve okuma eyleminin çok yapılması gelmektedir. Katılımcıların çoğu çalışma için yapılan araştırmalarda bunu yapabildiklerinden emin olmadıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcılar bu düşüncelerini şu cümlelerle ifade etmişlerdir.

"Genel gözlemim araştırmaların bazılarının iyi bir literatür tarama yapılmadan konuya hakim olunmadan kağıda dökülmesidir. Birçok araştırmada da metinsel kopukluklar çok fazla olabiliyor. Konu nasıl oradan oraya getirilmiş anlamak zor olabiliyor, bu da metinin okunmasını ve anlaşılmasını çok zorlaştırıyor."(K11)

"Uluslararası alan yazın yeterli taranmıyor. Ders ödevi niteliğinde makaleler yayınlamış oluyor böylece."(K3)

"Okumak ve yeni-orijinal kaynaklara ulaşmaya çalışmak gerekli bence. Çalışma için o güne kadar yapılmış çalışmaların mümkün olduğunca hepsine ulaşmak gerekiyor. Bu oldukça zor bir durum."(K2)

Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersinin Niteliği

Katılımcılar, araştırmalarını yaparken yöntem kısmında zorluk yaşadıklarını bunun içinde lisans derslerinde bilimsel araştırma yöntem derslerinin temelinin atılmasını, lisansüstünde bu derslerin nitelikli bir şekilde verilmesi gerektiğini düşünmektedirler.

"Akademik yazma ile ilgili bir dersin lisansüstü programlarda yer almasını isterdim. Tabi onun yanında bilimsel araştırma yöntemleri dersi de olmalı."(K9)

"Yüksek lisans, doktorada araştırma yöntemleri dersinin iyi verilmesi gerektiğini düşünüyorum." (K14)

Yabancı Dil Yeterliliği

Bilimsel çalışmalarda tez, makale, bildiri vb. yazıları kaleme alırken sadece ulusal kaynaklara atıfta bulunmak, alıntı yapmak yeterli olmamakta uluslararası yayınlanmış farklı dillerdeki yayınlardan da yararlanmak gerekmektedir. Bu nedenle yabancı dil yeterliliği akademik çalışmalarda temel ve önemli bir unsurdur. Katılımcılar bunu sorun olarak değerlendirip yabancı dil yeterliliğine sahip olunması gerektiğini bir ihtiyaç olarak şu cümlelerle ifade etmişlerdir:

"Yabancı dil eğitimi geliştirilmeli ve bu YDS 'ye yönelik değil okuduğunu anlamaya yönelik olmalıdır."(K8)

"Yine dil yeterliliği de aynı şekilde bir problem olduğunu düşünüyorum."(K3)

"Çalışmanın evrensel olmasını istiyorsak dil sorunu bir akademisyende olmamalı. Bu akademisyen için zorunluluk halini almıştır."(K21)

Akademik Yazmanın Bir Ders Olarak Verilmesi İhtiyacı

Lisans eğitimine başlayan bir öğrenci akademik üslupla karşılaşmaktadır. Dolayısıyla öğretim üyeleri sadece lisansüstü eğitimde değil

lisans eğitiminde de akademik yazma dersinin olması gerektiğini düşünmektedirler. Bu düşüncelerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

"Akademik yazma önemli bir sorun. Araştırma görevliliğine başlayan, yüksek lisansa başlayan hiç kimse akademik yazmayı bilmiyor diyebilirim. Lisanstan itibaren akademik yazma seçmeli ders olabilir. Yüksek lisansta zorunlu ya da seçmeli ders olabilir."(K13)

Akademik Yazmaya Gereken Önemin Verilmesi

Katılımcılar, akademik yazmaya gereken önemin verilmesi gerektiğini bunun için de çalıştay, seminer, kurs gibi etkinliklerin yapılması gerektiğini dile getirmişlerdir. Bunu şu cümlelerle ifade etmişlerdir.

"Çalıştay, seminer, ders olabilir. Çözüme gidilirse bunun ciddi anlamda işe yarayacağını düşünüyorum."(K12)

"Çok defa hakem dönütlerinde akademik olmayan unsurların düzeltildiğini görüyorum. Bu akademik yazma dersinin nitelikli bir şekilde alınmasını, araştırmacının da yazarken çok hassas yazmasını gerekli kılıyor." (K19)

"Zor olan yazıp yazıp silmek. Bunu yapmayınca da çok yanlışımız oluyor" (K27)

Akademik Teşvik Arttırılmalı

Öğretim üyelerinin yazma eylemi sonunda karşılaştıkları diğer bir sorun da maddi problemlerdir. Katılımcılar bu durumun kendilerini zorladığını yayın sonrası oluşan rahatlığın bu problemle tekrar başladığını, bunun içinde devlet ve üniversite tarafından akademik teşvikin arttırılması gerektiğini dile getirmişlerdir. Bu durum görüşmelere şu şekilde yansımıştır:

"Akademisyenlerin ders yükü azaltılarak, akademik teşvik artırılmalıdır."(K2)

"Dil eğitimi alınmalı, yayımlar yapılırken ki maddi zorluklar kaldırılmalı, akademik teşvikler, yurtdışı araştırmaları teşvik edilmeli."(K7)

Danışman Katkısı

Katılımcılar akademik yazma eylemini gerçekleştirirken danışman hocasıyla olan iletişimin kendilerine yol gösterici ve motive edici olduğunu dile getirmişlerdir. Araştırmacılar, bu katkının önemini şu cümlelerle ifade etmişlerdir:

"Danışman hocamızın bizi ara ara arayıp yapmamız gerekenler konusunda telkinlerde ve tavsiyelerde bulunması bizi hem motive edecek hem de işimizi kolaylaştıracaktır."(K5)

"*Çevremde daha çok danışmanla diyalog konusunda sıkıntı yaşandığını görmekteyim. Bu konuda daha disiplinli bir sistemin oluşturulması gerektiğini düşünüyorum."*(K24)

4. Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Öğretim elemanlarıyla gerçekleştirilen bu çalışmada elde edilen sonuçların iki temel kategoride değerlendirilmesi mümkündür. Birinci kategoride katılımcıların akademik yazma sürecinde karşılaştıkları zorluklar yer almaktadır. Bu kategorideki sonuçlara göre katılımcılar, akademik yazmada "giriş kısmının yazılması", "anlam bütünlüğünün oluşturulması" , "yayın kuruluşlarının maddiyata verdiği önem", "makale yazma", "veri toplama aşaması", "mesleki yoğunluk","danışmanla iletişim eksikliği", "konu seçimi", "plan yapma", "araştırma ve okuma yapma", "yöntem ve analiz" gibi nedenlerden dolayı zorluklar yaşamaktadırlar. Bayat (2009) lisans öğrencilerine yaptığı akademik yazma çalışmasında örneklem olarak aldığı İngilizce ve Türkçe öğretmenlerinin oluşturduğu akademik metinlerin yapısal olarak yeterli olmadığını belirtmiştir. Akademik metinlerin bu zorluğu akademik olma derecesi arttıkça farklı metin türlerinde araştırmacıların karşısına çıkmaktadır. Bu çalışmanın verileri de akademik yazma konusunda araştırmacıların birçok konuda zorlandıklarını ortaya koymuştur.

Bahar (2014), akademik yazma ile ilgili kavramsal olarak ele aldığı çalışmasında gençlere yönelik olarak akademik yazma süreci ile ilgili bir tasnife bağlı olarak öne çıkan özellikleri bilgi vererek açıklamıştır. Akademik yazma sürecinin basamakları, araştırma raporlarının bölümlendirilmesi, bölüm

içerikleri, genel yazım esaslarına göre atıfta bulunma ve kaynak gösterimi kuralları, metinsellik özellikleri, biçimsel uygulamalar bu çalışmada açıklanmıştır. Araştırmada yapılan sınıflamaya bağlı olarak bahsedilen temaların birçoğu bu araştırmada da araştırmacılar tarafından dile getirilmiştir. Bu araştırma, akademik yazma alanında araştırma sürecinin başında olan bireylerin zorlandıklarını dolayısıyla ihtiyaç olarak da akademik yazma dersine ihtiyaç duyduklarını, bu dersin de nitelikli bir şekilde verilmesi gerektiğini vurgulaması bakımından Bahar'ın (2014) çalışması ile benzer tespitler içermektedir.

Bu çalışmada araştırmacıların yaşadıkları sorunlardan biri olarak konu bütünlüğünün sağlanması ifade edilmiştir. Araştırmanın neyi amaçladığı, hangi sorulara cevap aradığı üzerinden ilerleyen süreçte özellikle konu ile kavramsal çerçevenin oluşturulmasında gereksiz birçok bölümün ve bilginin konulması sıkça karşılaşılan durumlardandır. Şanlı, Erdem ve Tefik (2013) yaptıkları çalışmalarında akademik yazmada bütünlük ve uyumun sağlanmasında düzenli çalışmanın gerekliliğini ifade etmişlerdir. Araştırmacıların birçok işi yürütmek durumunda kalması gibi nedenlerle ilgilerini bir çalışmanın üzerinde yoğunlaştıramaması, akademik metinlerde birimler arasında bütünlüğün sağlanmasına engel olabilmektedir. Özellikle araştırma katılımcılarının araştırma görevlisi ve okutmanlardan oluşması, araştırmacıların araştırma dışında ders yükünün çok olması veya çalıştıkları birimlerde sık sık başka görevleri üstlenmelerini gerekli kılmakta bu da onların araştırma süreçlerinin çok defa kesintiye uğramasına neden olmaktadır. Bu durum, araştırmacıların akademik metinlerine ilişkin olarak yayımlama sürecinden önce alanlarında görev yapan farklı kişilerden geri bildirimler almasının önemini arttırmaktadır.

Howard S. Becker tarafından yazılan *Sosyal Bilimcilerin Yazma Çilesi* adlı kitap akademik yazmanın zorluğuna ilişkin birçok deneyimi içermektedir. Becker, kitabında sosyal bilimler alanında çoğu zaman araştırmacıların yazma sorunu yaşadığını ve bu süreçten geçmenin her araştırmacı için kaçınılmaz olduğunu vurgular (Becker, 2015). Yapılan bu araştırma, katılımcıların akademik yazma sürecine ilişkin birçok sorun yaşamasını ortaya koyması

bakımından söz konusu kaynakta Becker'in ifade ettiği deneyimlerle çok defa örtüşmektedir.

Çalışmanın sonuçları araştırmacıların akademik yazma sürecinde, literatür taramasının yeterliliği, dil eğitimi, bilimsel araştırma yöntemleri dersinin niteliği, akademik yazmanın bir ders olarak verilmesi, akademik yazmaya gereken önemin verilmesi, akademik teşvikin arttırılması, danışman katkısı olmak üzere çeşitli ihtiyaçlara gerek duyduklarını ortaya koymuştur. Tok (2012) yabancı uyruklu öğrencilerin akademik yazma ihtiyacını ortaya koyan çalışmasında akademik yazma dersinin lisans I. sınıfta hem ana dili olarak Türkçe konuşanlar hem de yabancı uyruklu öğrenciler için konulması gerektiğini ifade etmiştir. Araştırmacılar, dil sınavlarından alınan puanın yeterli olmadığını, yabancı dilde yazılmış çalışmaları anlayabilecek dil yeterliliğine sahip olmak gerektiğini belirtmişlerdir. Bu durum, akademik yayınların çevirisi için de ayrıca ders ya da kurslara ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır. Türkiye'de akademisyenlerin ders yükü yoğunluğu danışmanlık görevinin yapılmasında önemli bir sorun teşkil ettiği araştırma sonuçlarına yansımış görülmektedir.

Çalışmanın sonuçlarından hareketle akademik yazma ve bilimsel araştırma yöntemleri lisans eğitiminden itibaren ders olarak verilebilir. Akademisyenler üzerindeki mesleki yoğunluk azaltılıp, akademik teşvik arttırılabilir. Ayrıca, akademik yazma sürecinde karşılaşılan sorunları ortadan kaldırmaya yönelik seminer ya da kurslar belirli aralıklarla enstitüler tarafından düzenlenebilir.

Kaynakça

Akyol, H. (2006). *Yeni programa uygun Türkçe öğretim yöntemleri.* Kök Yayıncılık: Ankara.

Akyol, H. (2013). *Türkçe öğretim yöntemleri.* Pegem Akademi: Ankara.

Bahar, M. A. (2014). Lisansüstü eğitimde akademik yazma ve önemi. *International Journal of Language Academy*, Volume 2/4 Winter, P. 209/233

Bayat, N. (2009). Türkçe ve İngilizce öğretmen adaylarının akademik yazılarında yapısal özellikler. 2. *Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu* (9-11 Aralık 2009), Kıbrıs.

Becker, H. S. (2015). *Sosyal bilimcilerin yazma çilesi yazımın sosyal organizasyonu kuramı.* Çeviren: Şerife Geniş. Ankara: Heretik Yayınları.

Bowker, N. (2007). *Academic writing: A guide to tertiary level writing.* Palmerston North: Massey University Press. Retrieved february 10, 2013, From Http: //Owll.Massey.Ac.Nz/Pdf/Academic-Writing-Guide.Pdf.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö., E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. 14. Baskı, Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Coşkun, E. (2007). İlköğretimde Türkçe Öğretimi (Editörler: A. Kırkkılıç, H. Akyol) içinde *Yazma becerisi.* Ankara: Pegem A Yayıncılık.

İşeri, K. ve Ünal, E. (2012). Türkçe öğretmen adaylarının yazma kaygı durumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 67-76.

Murray, D.M. (1985). *A writer teaches writing*(2. Baskı). Boston: Hougton mifflin company.

Şanlı Ö., Erdem S. ve Tefik T. (2013). Tartışma bölümü nasıl yazılır? *Turkish Journal of Urology*; 39(Özel Sayı 1): 20-4 • Doi:10.5152/Tud.2013.049

Tiryaki, E. N. (2012). Üniversite öğrencilerinin yazma kaygısının çeşitli değişkenler açısından belirlenmesi. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi,* 1(1), 14-21.

Tok M. ve Ünlü S. (2014). Yazma becerisi sorunlarının ilkokul, ortaokul ve lise öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda karşılaştırılmalı olarak değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 13(50), 73-95.*

Tok, M. (2012). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde akademik yazma becerilerinin geliştirilmesine yönelik uygulamalı bir çalışma. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.

Tok, M. (2013).Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde akademik yazma ihtiyacı. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt/Volume: 10 Sayı/Issue: 23, S. 1-25.

Tompkins, G. E. (2009). *Language arts.* New Jersey: Pearson.

Tompkins, G.A. (1997). *Literacy for the 21st century balanced approach*. New Jersey: Merrill-Prenticehall.

Topuzkanamış, E. (2015). Yazma stratejileri öğretiminin Türkçe öğretmenliği birinci sınıf öğrencilerinin yazma kaygısına etkisi. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi.* 13, 97-110.

Türnüklü, A.(2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilecek nitel bir araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*. 24, 24-38.

Tüzel, S. ve Tok M. (2013). Öğretmen adaylarının dijital yazma deneyimlerinin incelenmesi. *Tarih Okulu Dergisi*, Eylül, Yıl 6, Sayı XV, Ss. 577-596

Ungan, S. (2007). Yazma becerisinin geliştirilmesi ve önemi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 23, S. 461-472.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri.* Ankara: Seçkin Yayıncılık.